

KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in tož se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri nočni hranilnici št. 14 194

Dva preskusna kamna

Dragulje preizkušajo zlatarji s posebnim preskusnim kamnom, da ugotove njih pristenost in vrednost.

Kakor v zlatarskih delavnicah, imamo tudi v vsakem večjem gospodarstvu nezmotljiv preskusni kamen, ki pokaže položaj tega gospodarstva z vseh vidikov in na vse plati. Ze v zasebnih gospodarstvih je ta preskusni kamen velikega življenjskega pomena. Toliko večji pa je njegov pomen v širokem gospodarstvu občine, banovine in države.

Ta pomembni kamen, ki ga državljani vsako leto nestrpnost pričakujemo in z vseh strani ogledujemo, se imenuje v državi

državni proračun.

Te dni se vrši v parlamentu proračunska debata. O predlogih posameznih resornih ministrov in o govorih poslancev raznih strank k proračunu ne bomo podrobneje govorili. V celoti pa je proračun razdeljen — glede izdatkov takole:

1. obveznih dolgov je 1 milijardo, 2. pokojnin in invalidnin 1 milijardo 100 milijonov, 3. izdatkov ministrstva za vojsko 2 milijardi 500 milijonov din, skupno 4 milijarde 600 milijonov din. Proračun za gospodarska podjetja znaša: 1. železnice 3 milijarde 300 milijonov, 2. pošta, brzojav in telefon 330 milijonov, 3. gozdarstvo in rudarstvo 250 milijonov din, skupno 3 milijarde 930 milijonov din. Ostanek gre za prosvetne in pravosodne izdatke.

V primeri z dosedanjim se celotni državni proračun poviša za 625 milijonov dinarjev, kar po izjavi finančnega ministra dr. D. Letice pomeni velik skok in zahteva pokritje v fiskalni obremenitvi (državnih dohodkih). Kljub temu meni finančni minister, da se je splošno gospodarsko stanje v državi močno popravilo in da bo mogoče kriti teh 625 milijonov brez posebnih davčnih poviškov z rednimi dohodki, ki bodo avtomatično narasli zaradi splošno izboljšane gospodarskega stanja.

V dokaz svojih trditvev je navajal poživljenje delavnosti in povečanje zaposlitve v nekaterih panogah industrije, boljše žetev, zmanjšanje števila stečajev (konkurzov), poživljenje železniškega in rečnega ter pomorskega prometa in podobno. Zlasti je tudi naglašal izboljšanje položaja na denarnem trgu.

Vse to in nekatere ugodne trgovske pogodbe, ki so na vidiku, opravičuje po mnenju našega finančnega ministra nado, da davkoplačevalci ne bodo občutili poviška v obliki povišanja davčnih odstotkov, to se pravi: da se davki ne bodo povišali z »davčnim vijakom«, ampak da se bodo dohodki zadostno povečali ob sedanji davčni višini avtomatično radi živahnjšega gospodarskega prometa.

Mi samo želimo, da bi bodočnost opravičila in potrdila mnenje in pričakovanje gospoda finančnega ministra. Kajti izdatke državnega proračuna moramo kriti z dohodki, a poglavitni dohodki za državo so razni davki, ki jih državljani plačujemo. In želja in življenjska potreba vseh delovnih slojev v državi pa je, da se davki ne povišajo; kajti že dosedajni pomenijo breme, ki ga komaj in le z velikimi žrtvami in naporji zmagujemo.

Nič manj kakor državni, nas mora zanimati in nas zanima tudi

banovinski proračun.

Tudi banovinski proračun je povečan in znaša v celoti 119,9 milijona dinarjev. Dežela bo radi tega morala plačevati po novem za 35% višje banovinske doklade.

Po uredbi z dne 10. septembra 1936 se je preneslo vzdrževanje ljudskih šol od občin na banovine.

Znano je, da so bile občine že doslej preobremenjene z raznimi izdatki in mnoge občine že nikakor niso več zmogle stroškov za ljudsko šolstvo. Občinam se je z omenjeno uredbo breme sicer olajšalo, pogrešeno pa je, ko se je v celoti prevajalo na banovine, ki imajo že itak dovolj izdatkov, zlasti pa naša banovina, ki mora živeti skoraj brez vsake državne dotacije (pomoči).

Tako se je torej proračun banovine moral povečati. Avtonomna mesta pa tudi še po novi uredbi vzdržujejo ljudsko šolstvo, zato jih nova doklada ni mogla doseči. Vprav spričo tega je morala doklada toliko više zadeti — podeželje.

Izdatki proračuna so v posameznih zaglavjih (v milijonih dinarjev) razporejeni

takole: občini oddelek in gl. pisarna 6,27, upravni 1,19, kmetijski 8,91, prosvetni 22,11, tehnični 39,06, soc. pol. in nar. zdravje 12,26, finančni 13,93, trgovina, obrt, industrija 2,46, banovinski zavodi in ustanove 12,52, rezervni krediti 1,22.

Dohodki pa takole: doklade 60,36, delež od posl. davka 13,00, trošarine 27,75, davki in takse 15,65, terjatve iz prejšnjih let 0,4, razni dohodki 1,42.

Za kritje proračuna se bo pobirala po vsaj banovini 50% banovinska doklada, 5% cesina in 5% zdravstvena doklada kakor doslej. Razen v avtonomnih mestih pa se bo po vsej banovini pobirala še nova 35% šolska doklada, tako da znaša povsod v banovini (razen v avtonomnih mestih) celotna banovinska doklada 95%.

Z lanskim finančnim zakonom se je zvišal v vsej državi davek na poslovni promet za eno četrtino. Del tega davka, namreč 18%, se steka v poseben fond, iz katerega dobivajo vse banovine skupaj letno po 100 milijonov dinarjev. Od teh sto milijonov pa dobi naša banovina le 2 milijona 910 tisoč dinarjev, torej komaj desetino zneska, ki ga naša banovina — oziroma njeni davkoplačevalci plačajo v obliki davka na poslovni promet.

Zato bi bilo prav in edino pravično, da se delež Slovenije na dohodku davka na poslovni promet poviša.

Tako smo v kratkem pokazali našo gospodarsko sliko v zrcalu državnega in banovinskega proračuna. Želimo le, da bi kljub številčnim poviškom bodočnost uresničila in potrdila pričakovanje, da bo poživljeno gospodarstvo vsestransko ublažilo bremena in zgladiło trpko socialno-sliko sedanjih dni.

Varujte se sleparjev in gosposkih potepuhov!

Večkrat smo že opozarjali svoje čitatelje, naj nikar ne bodo prelahkoverni in naj ne nasedajo obljubam raznih sumljivih ljudi, ki izrabljajo današnje stisko in na stotero načinov goljufajo ljudi.

Sodišča imajo skoraj dan na dan opravka s takimi sleparji. Čeprav časopisje redno poroča o teh žalostnih pojavih, je videti, da ljudi nobena pametna beseda in nobena še tako žalostna skušnjava ne zmodri. Venomer jih znova zapeljuje besede prevejanih sleparjev, da nasedajo njih zankam.

Ali res ni stiska, v kakršni živi naše podeželje, že dovolj huda, da si jo morajo ljudje še povečati z lastno lahkovernostjo? Saj so vendar dosti hude šibe slabe letine, povedniji, toča, suša, vseh vrst davki in nizka cena pridelkov, ki jih ima kmet na prodaj!

Nikar naj torej nihče še sam poleg vsega tega hudega ne sili v še večjo in hujšo nesrečo!

Zato veljaj za vse naše ljudi enotno pravilo: Ne zaupajte nikomur, če ga natanko ne poznate! Potepuhi in pustolovci vas ne bodo resili, če vas pošteni ljudje ne morejo!

Znana in priznana slovenska gostoljubnost je že marsikoga pahnila v nesrečo. Prav in spodobno je, da smo nasproti tujcu prijazni, nespametno in nesmiselno pa je, če vsakemu poljubnemu klatežu takoj vse zaupamo.

Pomniti je namreč treba, da ni vsak pustolovec in potepuh slabo oblečen. S časom napredujejo tudi razni lopovi. Zavedajo se, da bi se z razcapano obleko in cunjami le prehitro izdali, zato pa nastopajo kaj radi skrbno oblečeni. Izdajajo se za trgovske pot-

nike ali zastopnike, visoke uradnike, tajnike znanih političnih osebnosti ali društev in podobno. Neredko nastopajo tudi kot detektivi, zaupniki oblasti in kar je še drugih takih naslovov, s katerimi upajo v kmetem človeku vzbuditi strah, spoštovanje in — upanje v kako ugodnost ali olajšavo.

Ljudje, spoštujte pamet in zaupajte najprej — sami sebi! Zdrava pamet vam pravi, da ste sami gospodarji na svoji zemlji in da nikomur ne lete v usta — pečena piščeta!

Taki brezvestni sleparji pa, ki prihajajo k vam, hočejo takoj gospodariti na vašem. V preveliki zaupljivosti ste jim morda sami izdali svoje rane in težave. Morda so jih jim pa tudi v dobri veri zaupali vaši sosede, znanci ali prijatelji. In kar na lepem postane takle »gospod« vsemogočen. Davke vam lahko zniža; lahko doseže, da vam ne bo treba plačevati obresti ali celo ne dolga; lahko vam izposluje, da boste pri tem ali onem denarnem zavodu dobili svojo gotovino, za vašega sina ali hčer ima pripravljeno imenitno državno ali banovinsko službo ali vsaj stalno dobro plačano zaposlitev v kakem večjem podjetju. Se več! Če ste izgubili kako pomembno pravdo, vam takle veterijaški pustolovec objubi, da bo sodba razveljavljena, naj jo je tudi že magari potrdila najvišja instanca. Saj so navadno ti tiči — ujede bi jim morali reči — v prijateljskih stikih s tem in tem ministrom, često pa se drznejo v svoji brezmejni nesramnosti sklicevati celo na to, da imajo »zaupne ljudi na dvoru.«

Človeku otrpnejo možgani spričo tolikšne barabinske nesramnosti na eni strani, na drugi pa tudi spričo brezmejne lahkovernosti, s kakršno podeželski ljudje sprejemajo, poslušajo in ubogajo take klateže.

Kar pomislite! Za vse te izredne (in nemogoče) usluge zahtevajo ti »dobrotniki« navadno kaj »na račun« — »za kolke« in podobno. Včasih se tudi zgodi, da so »trenutno v zadregi« in si »izposodijo« kak znesek, kolikor se pač iz naših obubožanih ljudi še da iztisniti!

Zdaj pa samo malo pomislite in z zdravim razumom odgovorite na tole vprašanje:

— Kako in zakaj je tak mogočen dobitnik, ki toliko zmore in premore, da doseže lahko vse, česar vi z vsemi prijatelji, odvetniki, poslanci in z vsemi veljavnimi zakoni niste mogli doseči, prišel ravno k vam v oddaljeno vaš ponujat svoje dobrrote in svojo pomoč? —

Vidite, če bi si že v razgovoru z njim zastavili tako ali podobno vprašanje, pa bi vam zdrava pamet narekovala nezaupanje. Spoznali bi, da je to, kar vam zgovorni tujec ponuja, nemogoče. Obvarovali bi se škode in si prihranili nešteto skrbi, potov, stroškov in brezplodnega kesanja.

Zato veljaj vsaj v bodoče vsem, ki hočejo sami sebi dobro, opomin:

— Pokažite vrata potepuhom in neznanim klatežem, pa če nastopajo pod še tako imenitnimi krinkami. Naženite jih z vilami, če zlepa nočejo proč. Kjer je blizu orožništvo, javite vsakega takega nadležnega orožnikom. Ti mu bodo že preiskali obisti in ga spravili tja, kamor spada. S takim ravnanjem boste sebi in vsemu podeželju prihranili mnogo gorja, oblasti in s tem sebi pa tudi precej denarja, ki gre za često dolgotrajne in zamotane preiskave o delovanju takih izgublencev!

Pomoči vam ne more dati noben klatež, pa naj govori in laže še tako sladko in zapeljivo. Več ko obljublja, bolj gotovo in bolj nesramno laže. Zato — skozi vrata z njim! Pomoč in rešitev vam more prinesiti le odločna kmetška zavest in na njej organizirana skupnost vsega našega podeželja. Složen nastop, enotna volja in zvestoba do kmetške misli in njenih glasnikov, to nas more rešiti in nas bo tudi rešilo, če bomo dovolj vztrajni in odločni. V taki kmetški edinici pa ne sme biti prostora za potepuhe in sleparje, zato ven z njimi, proč, daleč proč od naših domov, da se ne bodo mogli pasti na naših žuljih in se potem v zahvalo še smejeti naši lahkovernosti!

lovljeno, da jim mora podložni kmet opravljati setev in žetev; kmet nima zagotovljenega ne kruha, ne zemlje, po kateri hrepeni celo svoje življenje. In tako gre pri vseh skupinah.

Vsak delaven človek je v korporacijski državi pod stalnim nadzorstvom, saj bdi nad njim večno čuječe oko jlačega. Vsak njegov gib je zapisan, spone suženstva so do kraja izpopolnjene in pritegnjene. Kjer ni svobode, narod ne more napredovati. Kako naj se razraste drevo, če boš nad njim poveznil pokrov, kako človek, če ne sme izražati, kar mu narekuje vest in razum?

Ravno v korporacijski državi je zagotovljena oblast le nekaternikom, ki so z nasiljem zatrli svobodo misli in besede. V taki državi se stari, stoletni zatiralci svobode vedno najdejo v eni vrsti z novimi nasilniki. V prijateljstvu z njimi nadaljujejo izročilo srednjega veka: izrabljanje človeštva, privezanega k sramotnem stebru socialnega suženstva.

Zaupanje v denarne zavode se polagoma vrača

Po podatkih Zveze jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani so znašale vloge pri 29 slovenskih hranilnicah dne 31. decembra 1936 990.792.593 dinarjev, torej skoro 1 milijardo dinarjev. K temu znesku je še treba prišteti obresti za leto 1936, ki se bodo pripisale v teku prvih mesecev l. 1937 in ki znašajo približno 38 milijonov din. Potem bodo znašale vloge približno 1.038 milijonov din. V primeri s stanjem 31. dec. 1935 so narasle vloge pri 7 hranilnicah, število vlagateljev v tekočem računu pa celo pri 11 hranilnicah. Skupno število vlagateljev je znašalo 138.439. Na vsakega 8. prebivalca Dravske banovine odpade torej 1 hranilna knjižica.

V decembru 1936 so narasle skupne vloge pri 9 hranilnicah. Vloge na knjižice pri vseh hranilnicah so narasle v decembru za 845.201 dinarjev. Te številke dokazujejo, da se zaupanje v hranilnice in v denarne zavode polagoma sploh zopet vrača, od česar bo imelo korist celokupno naše gospodarstvo.

Rusko posojilo madridski vladi

Kakor poroča »Samoupravac«, je sovjetska vlada dovolila španski vladi, ki se sedaj, kakor je znano, nahaja v Valenciji, nov kredit v znesku 170 milijonov frankov.

Denar iz tega kredita sme španska vlada uporabiti samo za nabavo vojnega materiala iz Sovjetske Rusije.

Izvoz sveže slanine v Nemčijo

Nemčija je dovolila poseben kontingent za izvoz sveže slanine (špeha) iz naše države v Nemčijo.

Rok za izvoz je primeroma kratek. Kontingent mora biti izčrpan do konca tega meseca.

Naša živina za Palestino

Znano grško izvoznisko društvo »Allalouf & Co« v Solunu je ponudilo našim izvoznikom, da bi izvažalo našo govejo živino v Aleksandrijo in Haifo.

To društvo izvozi v imenovani luki mesečno po 200 glav. Društvo je pripravljeno prevvažati živino na jugoslovanskih ladjah, če se uvedejo paroplovne zveze med Solunom in Bližnjim vzhodom.

Uniformiranje kmetov

Turška vlada pripravlja naredbo o uniformiranju turških kmetov.

Po tej uredbi bodo morali kmetje nositi jahalne hlače, čevlje na trak (čizme) in po vojaško ukrojeno bluzo.

Blago bodo kmetje po zmernih cenah dobivali iz državnih tovarnen.

Korporacijska država

Povojna doba je v Evropo zanesla novo obliko države, ki bi naj se imenovala stanovska, korporativna. Zagovorniki te oblike trdijo, da bi se socialno in gospodarsko stanje družbe spremenilo na bolje, če bi vsak človek bil dodeljen nekemu stanu, stanovi pa bi se organizirali v javno-pravne skupine, imenovane korporacije.

Namen korporacij bi naj bil: doseči enakopravnost vsakovrstnih delodajalcev in delavcev s tem, da bi bili vsi združeni v istem stanu in korporaciji, da bi skupno nosili breme odgovornosti, sporazumno določali plače in bi se vse gospodarstvo vodilo v pravcu skupnih koristi, ne ločenih koristi podjetnikov in ločenih koristi delavcev.

Država bi se vsled ustanovitve korporacij mogla vsa posvetiti le najvažnejšim splošnim vprašanjem, dočim bi manj važne stvari opravljala stanovska združenja v lastnem delokrogu in čisto samostojno.

Svoj vzor najde takšna korporacijska država v srednjem veku, ko je bil narod res nekako stanovsko razdeljen. Razen plemičev in duhovščine so obstajali obrtniki, združeni v cejih, meščani in nesvobodni narod: kmet. Bistvo srednjeveškega miru je bilo v tem, da razen »gornjega stanu« nihče drug ni imel besede. Odtod tisto mišljenje, da so ljudje v srednjem veku bili srečni. Kmet, privezan k zemlji, z manj pravic kot grofova živina, je bil steber socialnega miru. Ali je mogel biti srečen? Srečen je bil le brez ovir vladajoči gornji stan, glava takega miru.

Tudi danes si nekaterere države jemljejo za vzor srednjeveško stanje družbe in dajejo kmetu prilično enako srečo. Za uteho so mu dodali celo

novoga tovariša, delavca. Bolj kakor kdaj preje se ta dva stanova sprašujeta, če jima je na tem svetu namenjeno res samo trpljenje v korist stanov, ki že stoletja tlačijo delovno ljudstvo.

Francoska revolucija je zlomila premoč gornjega stanu. Njen klic je bil svoboda, bratstvo, enakost. Odkar se je ta klic zmagoslavja polegel, so se spet začele vračati sence starih gornjih stanov. V preveliko revščino in bedo potisnjene ljudske množice so spet postale žrtve nasilnikov.

Nasilniki hodijo vedno enaka pota. Z umori in ropanjem vzbude strah, z ugrabljenim denarjem nakupijo lačnih nesrečnikov, v katerih zbude najbolj zverska nagnjenja. Z njih pomočjo vzdržujejo stanje negotovosti in izsiljujejo pokorščino. Po daljšem presledku, ko menijo, da jim je oblast zagotovljena, spremene enkratno nasilje v stalno in mu dajo zakonito obliko. To sklenejo ljudje, ki so jih nasilniki pridobili z zvijačo, denarjem ali ustrezajoč njihovi častihlepnosti.

Bistvo korporacijske države je do kraja organizirano nasilje nad narodom s pomočjo naroda samega. Tam je prepovedana svoboda mišljenja, govora in pisanja. Že v kali se zatira vsaka možnost, da bi kdo razširjal misli, nasprotne tej sili.

Najbolj učinkovito pa se zajezi ljudska osamosvojitve s tem, da delodajalec in delojemalec silijo v isto skupno organizacijo — korporacijo. Delavcu ne puste svobodne stanovske organizacije. Kjer pa revež in bogatin sedita pri eni mizi, vemo, koliko je enakopravnosti, koliko vpliva ima manjši na večjega. Tovarnarju je zagotovljeno, da mu delavec mora delati. Delavcu delo ni zagotovljeno. Zemljiški veleposestniki imajo zago-

Doma in drugod

Narodna skupščina

Načelna proračunska razprava v parlamentu se nadaljuje. Vseh govornikov v načelu je prišlo 60. Od slovenskih poslancev so govorili pretekli teden dr. Riko Fux, inž. Fran Zupančič, Vinko Gornjak, Stanko Lenarčič in Ivan Mohorič. V svojih govorih so se dotaknili in obravnavali splošna gospodarska, politična, kulturna in socialna vprašanja, prav posebno pa še, kolikor se tičejo Slovenije. Vsi so naglašali težak položaj slovenskega kreditnega združenstva, v katerega je spravila uredba o likvidaciji kmetijskih dolgov, splošno obubožanje kmetijskega ljudstva in davčno preobremenjenost.

Načelna debata bo trajala še ta teden. Po načelnem glasovanju se bo pričela razprava o proračunih posameznih ministrstev.

Banovinski svet

Je v soboto popoldne končal svoje delo in izglasoval banovinski proračun, kakor je bil predložen. Sprejeta je bila tudi sprememba uredbe o občinskih uslužbencih.

Zadružni zakon

Skupščinski odbor, ki obravnava predlog novega zadružnega zakona, se je v ponedeljek sestal in nadaljeval razpravo. Do sedaj je predelanih 50 paragrafov zadružnega zakona.

Sprememba uredbe

O likvidaciji kmetijskih dolgov pripravlja vlada potni amandman v finančnem zakonu. Vlada je načelno sklenila izvzeti kreditno združenstvo iz predpisov te uredbe, kakor poroča beograjska »Politika« v nedeljski številki.

Ljotičev „Zbor“

Je politična stranka, ki ji načeluje bivši minister Dimitrije Ljotić in ki se zavzema za stanovsko ureditev države po fašističnem načrtu, je prišel v velike neprijetnosti. Žid Danič-Diamantstein se je vrnil v zagrebške vrste »Zborac«. Ta gospod je ustanovil v Zagrebu tudi delniško družbo »Tehniško unijo« z namenom, da se potem nje vrši trgovanje in izmenjava blaga med Jugoslavijo in Nemčijo. Iz tega trgovanja naj bi se pa zbirala sredstva za finansiranje »Zborac« in dosegla tesnejša povezanost s Hitlerjevo narodno-socialistično stranko.

Cela ta zadeva je vzdignila v javnosti veliko prahu in se že teden dni piše o njej ne samo po naših, temveč tudi po inozemskih časopisih.

Krščanski socialisti

med seboj. Univerzitetni profesor g. dr. Andrej Gosar, voditelj krščanskih socialistov, je objavil v »Delavski pravici« članek, v katerem ostro obsoja »Zvezo združenih delavcev«, ki si lasti za sebe pravovernost, vse druge krščanske socialiste pa proglašajo za marksiste in brezverce. G. dr. Gosar ima prav in le prekasno je pričel žigosati zlorabo v politične svrhe...

Starokatoliška cerkev

V izanskem okolišu se je pričelo živahno gibanje za prestop v starokatoliško cerkev. Ponokod se pripravljajo kar cele vasi, ki bodo prišle v kratkem graditi tudi cerkvene zgradbe.

Slični pokret se opaža tudi po drugih krajih Slovenije.

Starokatoliška cerkev ima v Ljubljani svojega župnika in nedeljsko službo božjo.

Dr. Maček o kmetijski demokraciji

Ob proslavi Gubčevega spomina je »Težačko pravoc« objavilo značilen članek izpod peresa dr. Mačka. V njem stoji med drugim:

»Zaslepljeni hrvatski kmetje so preganjali nekdanj Stjepana Radića s kamenjem in gorjača-

mi. Hvala bogu, končno pa je izpregledal veliki slepec kmečko ljudstvo. Hrvatski kmetje so spoznali tri stvari: Prvič, da so sami za sebe narod in da pripada temu kmečkemu narodu vsa oblast v domovini. Drugič, da je važnejši človek kakor država in da je narodnost samo prazna beseda, ako nima človečanske in socialne vsebine. Tretjič, da sloni vse na kmetiskem poštenju in da je zaradi tega kmetijski narod z vso dušo vnet za pravico in mir.

Dejal sem, da je narodnost prazna beseda, ako nima človeške in socialne vsebine. Baš zaradi tega postavlja tako srbska kakor hrvatska gospoda takšno narodno misel, ki je sicer hrvatska ali srbska, toda brez socialne vsebine. Vse to pa zato, da jašejo eni na srbskem, a drugi na hrvatskem ljudstvu. Medtem pa daje misel velikega mučenika Matije Gubca ter njegovih naslednikov dr. Anta in Stjepana Radića tako hrvatski kakor srbski narodni misli pravo vsebino v nauku, da je pravo hrvatstvo, kakor pravo srbstvo šele v kmetiskem narodu. Med srbskimi in hrvatskimi kmeti ne more biti spora, ker ne more biti niti srbski niti hrvatski kmet kakor sploh noben kmet na svetu imperialist ali hegemonist. Kmet mora vzeti v svoje roke vso državno politiko in to po edini mogoči poti — preko kmetijske demokracije.

Iz teh besedi je pač dovolj jasno razvidna enolnost kmetstva v vsej naši državi. Tudi noben kmetijski politik ne bi mogel odreči veljavnosti tem besedam.

Slika po »Jutruc«

Gospa Josipina Kumelj, mati padlega dobrovoljca Kumlja, je bila te dni svečano odlikovana z zlato medaljo za državljanske zasluge.

Dr. Pernar o sporazumu

Na shodu bivše HSS je v Osijeku zadnje nedeljo poleg drugih govoril tudi dr. Pernar. Njegova izvajanja so značilna in jih zato deloma objavljamo. Dejal je:

»Besedo sporazum nosijo mnogi v ustih, toda do sporazuma ne pride. Beograjska združena opozicija bi rada, da bi ji mi pomagali priti na vlado. Nam pa ni nič za vlado. Za nevesto, kakor radi označujejo pokret dr. Mačka, se trgajo vsi. Radi bi jo popeljali ne le do oltarja, temveč tudi šli z njo spat. Mi pa več ne verujemo in pravimo, da mora ženin najprej priseči zvestobo, ako hoče spat z nevesto. Mi smo za sporazum, biti pa mora tak, da ga bo sprejel vsak Hrvat, pa naj živi kjerkoli.

Poštena beseda, ki bi morala biti vodilna misel vsakega politika, brez ozira na to, h kateri stranki se prišteva.

Brez svobode ni napredka

Na občnem zboru »Seljačke sloge« je zadnje nedeljo v Zagrebu govoril tudi dr. Vladko Maček. Izjavil je:

»Ideja avtohtone hrvatske kulture bo še morala voditi borbe, ki zdaj niso tako lahke,

kakor se zdi na prvi pogled. Ideje se morejo izvesti samo z organizacijo. Vi veste, kaj sta nas učila naša učitelja Stjepan Radić in dr. Ante Radić. Povedala nista ničesar novega in ničesar svojega, nego samo to, kar je narod tisoč let mislil. Danes smo še vedno v takih prilikah, da mora hrvatski narod še vedno polagati največjo pažnjo na politično organizacijo. **Brez svobode ni življenja in napredka. Mi se borimo in se bomo borili tudi naprej, dokler bomo živeli. Po naši smrti se bo borila naprej naša deca, če bo to potrebno, vse do popolne politične svobode hrvatske domovine in hrvatskega naroda.**

† Gustav Vodusek

Dne 17. l. m. je v Trbovljah za vedno zatisnil oči šolski ravnatelj v pok. in nekdanji večletni župan trboveljske občine g. Gustav Vodusek.

Pokojni se je rodil 17. julija 1859 v Vitanju pri Celju. Gimnazijo je dovršil v Celju, učiteljsko pa v Mariboru. Služboval je v raznih krajih, nazadnje pa v Trbovljah, kjer je bil najprej šolski upravitelj na Vodah, nato pa ravnatelj deške in dekliške šole v Trbovljah. Imenovan je bil tudi za šolskega nadzornika za področje sedanjih okrajev Laško, Sevnica in Brežice. V dobi njegovega poslovanja je bilo na tem ozemlju zgrajenih 46 ljudskih šol. Z vso odločnostjo se je zavzemal za uvedbo slovenskega pouka na šolah tega ozemlja. Sicer si je nakopal s tem mnogo sovražnikov, vendar so njegovi pametni nasveti prodrli in mu je vlada celo dala naslov cesarskega svetovaleca.

Po prevratu se je pokojnik z vso vnemo posvetil organizaciji našega narodnega šolstva. Svoje sposobnosti je posvetil tudi gospodarskim problemom, zlasti zadružništvu. Bil je ustanovitelj zadružne elektrarne v Trbovljah in soustanovitelj tamkajšnje zadružne posojilnice. Zlasti po upokojitvi je posvetil vse svoje moči zadružništvu in po imenovanju za gerenta trboveljske občine prav posebej občinskemu gospodarstvu. L. 1928. je bil izvoljen za župana, a maja 1934. je radi bolehnosti odstopil.

Pokojni je bil tudi kot človek dober in plemenit značaj in ga zato ohranimo trajno v častnem spominu. Pokoj njegovi blagi duši, žalujočim svojcem pa naše toplo sožalje!

Trte cepljenke

po zmernih cenah, razne domače sorte na brezhibnih podlagah

Zahtevajte cenike „Trtnice Kmetijske družbe v Slovenskih Konjicah“

Kaj se godi po svetu

Po atenskem sestanku Balkanske zveze se je pokazalo, da je ta skupina držav zvesta smerenicam miru, radi katerih je bila ustanovljena. Konferenca je s pritrditvijo vzela na znanje sklenitev jugoslovansko-bolgarskega pakta. Odločila se je za nadaljnjo sodelovanje v Društvu narodov in je pozdravila tudi sporazum med Veliko Britanijo in Italijo glede Sredozemskega morja. O sporazumu samem smo že poročali v našem listu.

Odmevi konference v zunanjem svetu so bili vseskozi ugodni in je zlasti francoski tisk z zadovoljstvom pozdravil vse sklepe.

V Španiji

se zdi, da se bliža bratomorna vojna kraju. Velesile so se končno sporazumele za nevtralnost v tem vprašanju. Odtlej države druga za drugo izdajajo ukrepe proti pošiljanju prostovoljcev in vojnega materiala v Španijo.

Španske meje bo nadziral poseben mednarodni odbor, njegov sedež pa bo v Londonu. V nadzorne komisije na španskih mejah bodo imenovani samo zastopniki držav, ki pri španskih dogodkih niso neposredno zainteresirane.

Sergej Konstantinovič Ordženikidze, ves čas najožji sodelavec Stalinov in njegov zaupnik se izza početkov ruske revolucije, je pred kratkim umrl. Zadela ga je kap. Pokojnik je spadal med najtrdnejše stebre ruskega komunizma in je bila nenadkriljiva zlasti njegova delavnost in iniciativnost na gospodarskem polju. Bil je komisar (minister) za industrijo.

Portugalska se je tej kontroli dolgo upirala. Končno je pristala nanjo, vendar le s pridržkom, da jo smejo vršiti le Angleži. V smislu tega sporazuma bo Anglija poslala 60 svojih agentov na Portugalsko, da nadzirajo portugalske luke in glavne prehode na portugalsko-španski meji.

Boji trajajo z nezmanjšano silo dalje. Madrid je dobil ojačenje 10.000 mož in baje radi tega primanjkuje živil. Za Madrid so se vneli srditi boji in so vladne čete spet osvobodile cesto v Valencijo.

Bolj kot boji sami zanimajo svet ta čas glasovi, da bodo velesile posredovale za sklenitev sporazuma med sprtima strankama. Kako in v kakšnem obsegu ter s kolikšnim uspehom se bo to zgodilo, še ni mogoče reči.

Med Nemčijo in generalom Francom je bila po francoski poročilih sklenjena posebna pogodba. General Franco se je obvezal, da bo Španija v primeru, če zmaga nacionalistična vlada, pristopila k protikomunistični pogodbi, ki so jo sklenile Nemčija, Japonska in Italija. Nemčija pa se je zavezala, da bo podprla generala Franca in mu omogočila, da obdrži v svoji oblasti vse doslej zasedeno ozemlje. Razen tega mu bo Nemčija dala na razpolago poseben policijski oddelk, sestavljen iz 1500 članov hitlerjevskih SS oddelkov. Ti oddelki so bili že rekrutirani v glavnih nemških mestih in poslani v poseben

lečaj, kjer se uče špansčine in pripravljajo za policijsko službo. Poleg tega bo poslal nemški propagandni minister Göbbels generalu Francu 250 strokovnjakov za propagando. Vsi ti Nemci bodo dobili špansko državljanstvo, zavezati pa se morajo, da bodo ostali v Španiji najmanj 5 let. General Franco je za te usluge Nemčije dal Nemčiji dalekosežne koncesije za zgraditev industrijskih podjetij v Španiji ter za izkoriščanje obsežnih španskih rudnikov v Španiji in španskem Maroku.

Atentat v Abesiniji

Ob proslavi rojstva sinu italijanskega prestolonaslednika so okupacijske oblasti priredile tudi v Abesiniji velike svečanosti in obdaritev siromašnih slojev. Pri tem je prišlo do izgrediv z usodnimi posledicami.

V Adis Abebi so se nekateri domačini približali podkralju maršalu Grazianiju in vrgli proti njemu in njegovemu spremstvu več ročnih bomb. Od eksplozije je bil podkralj maršal Graziani lažje ranjen, iz njegovega spremstva pa general Liotta in še neki drugi odličnik težje ranjena. Ta odličnik je poglavar koptske cerkve abuna Ciril.

Pozneje so se razširile vesti, da je maršal Graziani umrl. Te so neresnične. Pač pa je v Italiji močno poostrena vsa varnostna služba in cenzura.

Nekateri menijo, da je atentat v Adis Abebi znak širokega upora v Abesiniji.

V Angliji

je zbornica izglasovala pooblastilo vladi, da najame posojilo v višini 400 milijonov funtov za oboroževanje.

Vsi govorniki brez izjeme, tudi opozicijski, so odobraval oborožitveno akcijo vlade opozarjajoč na blazno oboroževanje drugih narodov, ki vse bolj ogroža ne samo mir, marveč sploh obstoj demokratičnih držav. Vsi so priznavali, da bo močno oborožena Anglija najboljšo jamstvo miru in da Anglija ne more ostati prekrizanih rok in gledati, kako se drugi pripravljajo za napadalno vojno.

Angleški oboroževalni načrt je izzval zlasti veliko vznemirjenje na Japonskem, kjer se boje, da je novi načrt znak za še hujske oboroževalno tekmovalstvo.

Na češkoslovaškem

bo menda prišlo do sporazuma s češkimi Nemci. Glavne točke tega sporazuma so po teh vesteh tele:

1. V vseh državnih in samoupravnih uradih se imajo na področju nemške manjšine nastavitvi tudi nemški uradniki v razmerju s številom nemškega prebivalstva.

2. Izdelal se bo poseben načrt za pobijanje brezposelnosti v nemških krajih ter so bodo to-

zadevni ukrepi izvajali pod posebno kontrolo zastopnikov Nemcev.

3. S posebnimi zakonskimi določbami se bo nemški in ostalim manjšinam zajamčila uporaba njihovega jezika v državni upravi.

4. Vse nemške zasebne šole in kulturne ustanove bodo dobile primerno državno podporo.

S tem sporazumom, glede katerega pa vesti še niso uradno potrjene, bi bilo končano trenje med Čehi in nemško manjšino v republiki.

Med Avstrijo in Nemčijo

se je napetost vnovič povečala radi zadnjega govora avstrijskega kanclerja Sušnika. Ta govor so sprejeli v Nemčiji kot avstrijski pristavek za povratek Habsburžanov, čemur pa se Hitler upira z vso odločnostjo.

V Franciji

se pripravlja delna sprememba vlade. Vlada ljudske fronte naj bi se razširila v toliko, da bi bil v njej zastopan tudi centrum in del desnice. Če se Blumu posreči to koncentracijsko razširjenje, bo obstoj njegove vlade za dolgo dobo zagotovljen.

Kallio, novo izvoljeni prezident Finske republike

O Italiji

se širijo glasovi iz Rima samega, da utegne priti do večjega sodelovanja med Italijo in nekaterimi sredozemskimi državami, zlasti med Italijo in Jugoslavijo.

Po teh poročilih je upati, da se zboljšajo gospodarski odnošaji med Italijo in nami in da pride do sklepa trajne trgovske pogodbe.

Okrog Habsburžanov

Kakor poročajo, bo italijanski kralj ob prvi ugodni priliki obiskal Budimpešto.

Meseca marca pa pride avstrijski zvezni kancler v Rim, ker bo dotlej avstrijska vlada menda končala priprave za izvedbo akcije, ki ji je namen — restavracija Habsburžanov.

Da bi postal angel

Izredno nenavaden dogodek je te dni razburil mesto Split.

Petletni Nenad je sinček nekega šoferja. Oče in mati se nista čez dan utegnili pečati z otrokom, zato sta ga oddala v zavetišče. Deček je bil izredno bister in razvit, pa si je zapomnil in ponavljal tudi marsikako besedo, ki ni primerna za otroška usta.

Nastavnice zavetišča so hotele dečka tega odvaditi. Jele so mu praviti, da pridejo poredni otroci po smrti v pekel. Naslikale so mu živahno vse peklenke grozote. Po drugi strani so mu pravile, kako pridejo dobri otroci po smrti v nebesa, kjer se spremene v angele, dobe krila, trobijo na angelske trobente in jedo zlat kruh.

Na otroka je to pripovedovanje silno vplivalo. Jel je pripovedovati, da bo kmalu umrl in se spremenil v angela. Seveda ni otrokovih besedi nihče jemal resno. Nekega dne pa se je

otrok skril in se v trenutku, ko šofer tega nikakor ni mogel pričakovati, vrgel pred avto.

Komaj je šofer v zadnjem trenutku zavrl avto in tako rešil otroka smrti. Lahko pa si nislite, kako se je oče zgrozil, ko je iz otrokivih ust slišal, da je hotel njegov petletni sinko izvršiti — samomor! Otrok je povedal, da je hotel na ta način postati angel. Nikakor mu ni mogoče izbiti te misli iz glave. Tudi zdaj še vedno trdi, da bo kmalu umrl in se spremenil v angela.

Radi otrokove razboritosti in odločnosti so starši seveda v skrbeh za otrokovo življenje in skrbno pazijo nanj.

Kako je z vžigalniki?

Dogajali so se primeri, da so »organi« v civilu zaplenili nežigosane vžigalnike. Zato sporoča starešina glavnega oddelka finančne kontrole v Ljubljani tole:

Izrečno namreč pripomnim, da imajo lastniki žigosanih in nežigosanih vžigalnikov sedaj odprt rok, da jih prijavijo za žigosanje in plačilo letne monopolske takse 100 Din. Ta rok traja do dne 29. aprila 1937 in se vžigalnika ne sme nikomur odvzeti, čeprav je ta nežigosan. Šele po preteku tega roka, ali pa če kdo trguje z nežigosanimi vžigalniki (kot n. pr. dalmatinski krošnjariji), se bo postopalo kazensko proti prestopnikom. — Člen 21. »Pravilnika o umetnih vžigalnikih« določa v odstavku 4. med drugim, da se imetniki nežigosanih vžigalnikov ne bodo obtoževali, niti kaznovali za mon. prestopke po dosedanjih predpisih, če v določenem roku, ki poteče 29. aprila 1937, plačajo takso 100 Din in prejmejo priznanico.

Če se torej komu pred zgoraj omenjenim terminom pripeti, da bi ga kdo nadlegoval radi kontrole vžigalnika, naj zahteva od njega legitimacijo. Več ko verjetno je namreč, da priložilo izrabljajo razni goljufi, ki naj jim ljudje nikar ne nasedajo.

Rusija se zblizuje z Evropo

Po zadnjih poročilih namerava Stalin v kratkem predlagati Japonski sklenitev pakta o ne-napadanju.

Po teh vesteh se bo Moskva odtujila komunistični internacionali in se približala Evropi.

Izjava

Prosim Vas za uslugo, da izvolite objaviti sledečo mojo izjavo:

»Na ustanovnem sestanku »Neodvisnosti« smo enoglasno sklenili, da bo list: strogo informativen, napreden, zagovornik slovenskih gospodarskih, kulturnih, narodnih in socialnih potreb, propagator svobode, demokracije, jugoslovanskega bratstva.

Na podlagi tega programa sem sprejel enoglasno izvolitev za predsednika uredniškega in upravnega sosveta »Neodvisnosti«.

V moji odsotnosti (službeno izven Slovenije) pa je »Neodvisnost« v svojem uvodniku, od 13. februarja 1937, brez moje vednosti in pristanka, objavila, da bo postala glasilo strankarsko politične grupacije ljudi, ki želijo ustvariti novo politično formacijo. Ta samovoljna odločitev je proti vsem sklepom ustanovnikov, ki so želeli dati slovenskemu narodu objektivno informativen list, na katerega ne bi imela vpliva nobena politična stranka ali grupacija in bi bil v svojem bistvu zares neodvisen, na delu ustvarjajoče kritike za vse dobro in zlo v našem narodnem življenju.

Ker mi, kot predsedniku, ni mogoče več voditi »Neodvisnost« po načelih, določenih pri ustanovitvi, odlagam vse funkcije pri »Neodvisnosti«, ker ne želim odgovarjati pred slovensko in jugoslovansko javnostjo za ono, za kar se je »Neodvisnost« odločila brez mojega pristanka.

Ing. J. Teržan.

Kmetška mladina

Sv. Bolfenk pri Središču

Zimski čas mineva pri nas v duhu organizacijskega dela. Razne seje, sestanki, igre, predavanja in drugo se vrsti neprestano.

Na pustno nedeljo je Izobraževalno društvo »Lipa« priredilo igro »Stari grehi« in nastop pevskega zbora. Obisk je bil zelo lep, pa tudi igralci so se pri izvedbi igre vsi brez izjeme dobro izkazali, da so bili od dobro razpoložene publike deležni obilo priznanja, zvečer istega dne je bil v proslavo 35letnice društven družabni večer, ki je bil tudi dobro obiskan, saj so bili vsi prostori zasedeni. Ob razgovorih, raznih pustnih šalah in zvokih harmonike, se je razvilo prijetno neprisiljeno domače razpoloženje. Kljub materialnim in drugim neprilikam naši ljudje vseeno ne zanemarijajo svojega kulturnega čuta, kar je gotovo zdrav pojav.

Občni zbor gasilske čete, ki se je vršil pred mesecem je bil zaradi nekaterih formalnih pogršk razveljavljen in se je 14. t. m. vršil ponovni, ki je izvolil z nekaterimi izpopolnitvami staro upravo. Ljudje, ki so v gasilsko organizacijo hoteli zanesti politiko in z njo nered in prepire, so se pošteno podračunali, kajti njih namen tudi to pot ni uspel in je zadeva končno veljavno urejena v splošno zadovoljstvo članstva in občinstva, ki misli s svojo glavo in je vse hujskače gladko odklonilo.

Nedeljsko predavanje Roberta Košarja o domači zgodovini je bilo izredno dobro obiskano, saj je bil šolski razred do zadnjega kotička zaseden. Spet nov dokaz da dela Društvo kmetških fantov in deklet v najožjih stikih roko v roki z vsemi našimi organizacijami in v splošno zadovoljstvo vaščanov.

Sedmi redni občni zbor Društva kmetških fantov in deklet Sv. Bolfenk pri Središču se bo vršil v nedeljo, dne 7. marca popoldne ob pol 3. uri v Narodni hranilnici in posojilnici. Dnevni red običajen. Vabimo vse redne in podporne člane, kakor tudi prijatelje društva k obilni udeležbi. Fante in dekleta zlasti mlajše, ki so zapustili šolo, pa pozivamo, da pristopijo k svoji organizaciji, kajti njim je v prvi vrsti namenjena, da se v nji pripravljajo in vežbajo za svoj bodoči stan.

Pododbor Zveze kmetških fantov in deklet v Slov. Konjicah

Pozivam vsa društva kmetških fantov in deklet, včlanjena v pododboru Zveze kfid v Slov. Konjicah, da skličejo svoje redne letne občne zборе najkasneje do 10. marca t. l. To velja za sledeča društva: Zreče, Stranice, Oploznica, Tepanje, Slov. Bistrica, Draža vas, Studenice, Konjice in Loče.

Društva naj pododboru javijo dan občnega zbora in točno prijavo.

Tovariši in tovarišice, storite svojo dolžnost!

Tone Pulko, t. č. podpredsednik.

Loče pri Poljčanah

Kakor povsod drugod ima tudi naše društvo kfid hude nasprotnike. Na vse načine se trudijo, da bi nas ovirali pri delu. Čelo novo »katoško« društvo so ustanovili. O predpustni igri, ki jo je to društvo priredilo, piše na dolgo in široko »Slov. Gospodar«. Po njegovem je igra imenitno izpadla. Ljudje govore drugače.

»Slov. Gospodar« nam obeta še eno društvo in sicer »Bratovščina jeruzalemska ostar« Smatram, da bi bilo tako društvo za nekatere zelo

koristno, ki nimajo še nobenih funkcij. Veliko uspeha jim želimo.

Naše društvo kmetških fantov in deklet je priredilo lepo uspešno proslavo Matije Gubca. Ob polnoštevilni udeležbi članstva in drugega občinstva nam je kmetška mladina pokazala junaško borbo kmetškega pokreta in njegove ideje.

Tov. Pulko nam je v pozdravnem govoru raztolmačil pomen prireditve, nakar je deklamirala tovarišica Klokočovnikova »Znamenje na nebu«. Tov. Klokočovnik je predaval o kmetških uporih, tov. Pirjevec pa ponovno deklamiral nekaj pesmi iz Gubčevega življenja in kronanja.

Tov. Pulko je ob koncu proslave pozval vse navzoče na delo za kmetški pokret.

Škofja vas pri Celju

Društvo kmetških fantov in deklet Vas bo v nedeljo, dne 28. februarja ob 3. uri popoldne v posojilnični dvorani v Vojniku presenetilo z dramo »Bratomor na Metavi«. Spisal P. Golia. Drama je izrazito kmetška. Dejanje se odigrava na vasi in nam prikaže v idealni luči moč zemlje, ljubezni in resnice. Na drugi strani nam je podana v popolni sliki razrvanost in gniloba, navidezno najboljšega in najpobožnejšega mladeniča na vasi, v zadnjem dejanju razkrinkanega kriveca bratomora.

Dejanje se odigrava v današnji dobi in nudi popolno sliko sedanjosti.

Znano nam je namreč, da nekateri ljudje nočejo prikazati življenja v pravi luči, temveč iščejo lepotilnih sredstev za prikrivanje umazanij. Za nje, kakor nalašč! Mogoče bodo izpregledali?

Vtis, ki ga zapušča igra, je globoko spoznanje, danes spretno prikrita resnice, na drugi strani pa resen opomin, s katere strani je treba gledati človeka in presojeti njegove duševne vrednote.

Sosednjim društvom Frankolovo, Ljubečna, Vojnik, Drumlje, priporočamo, da si dramo ogledajo in jo po možnosti tudi uprizore.

Med odmori Vas bo zabaval društveni tamburaški zbor.

Beričevo

Naše Društvo kmetških fantov in deklet priredi v nedeljo 28. februarja igro E. Gangla: »Sin«, drama v štirih dejanjih. Pričetek ob pol 4. uri pop. Vse prijatelje kmetskomladinskega pokreta vliudno vabimo.

Zagradec na Dol.

Na Svečnico se je vršil v Zagradcu ustanovni občni zbor Društva kmetških fantov in deklet. Sestanka se je udeležilo prav lepo število fantov in deklet.

V pripravljalni odbor so bili izvoljeni tovariši s Perkotom Antonom na čelu. Sestanka sta se udeležila tudi delegata novomeškega pododbora tov. Udovič in Kobler, ki sta obrazložila pomen in namen kmetško-mladinske organizacije in dala navodila za ustanovitev društva.

Tovariši, sklenili smo, da vstopimo v vaše vrste in obljublamo, da bomo zvesto in trdno stalih v vrstah Matije Gubca.

Zreče pri Konjicah

Dolgo je že od tega, odkar se nismo oglasili v »Kmetškem listu« in poročali o zreškem Društvu kmetških fantov in deklet.

Zato smo dolžni priobčiti nekaj vrstic o njegovem delovanju. Kakor povsod drugod, smo tudi pri nas priredili ob koncu starega leta skupen Silvestrov večer, ki je zelo lepo uspel. Udeležilo se ga je večje število tovarišic in tovarišev in skupno pričakali novo leto. Ko je ura odbila ponoči je tov. Gabrovec Rudolf imel nagovor in se toplo zahvalil vsem za letoletno sodelovanje.

Dramatični odsek je pripravil dve krasno uspeli igri na Sokolškem odru. Drama »Velejat« je posebno ugajala. Društvo je priredilo smučar-

sko tekmo, pri kateri je tekmovalo 5 fantov. Prvo mesto si je priboril društveni predsednik Gabrovec Rudolf, ki je prevozil 6 km v 11 minutah, drugi je bil tov. Kotnik Frane, tretji Kovše Josip, četrti Knoll Ivan in peti Pozeb Rudolf. Vsi tekmovalci so prejeli primerna darila.

Dne 7. marca priredi Društvo kmetijskih fantov in deklet dramo »Na dan sodbe« v dvorani g. Davorina Kračuna ob 3. uri popoldne. Vabimo vsa sosedna društva in vse dobro misleče ljudi, da našo igro obiščejo in da vidijo kaj zmore kmetijsko-delavska mladina.

Proslava Matije Gubca v Vojniku

Okrožni odbor društev kmetijskih fantov in deklet Vojnik je s svojo žalno svečanostjo na prav lep način proslavil obletnico smrti narodnega buditelja in kmečkega kralja-mučenika Matije Gubca.

Po pozdravnih besedah predsednika Okrožnega odbora tov. Kuharja je sledilo predavanje tov. Zorka o zgodovini kmečkih uporov. Sledile so recitacije »Pred cesarjem« tov. Felicjan, »Kronanje v Zagrebu« tov. Kuhar in »Vstajenje« tov. Nada Jošt.

Besedam predsednika Zveze tov. Ivana Kronovška, ki se ni plašil truda in prihitel v Vojnik, je članstvo in ostalo občinstvo, katerega je tvorila večinoma naša kmetijska mladina in skoro docela napolnila prostorno dvorano, navdušeno pritrjevalo.

Ob zaključku proslave je tamburaški odsek Društva Škofljavas zaigral Venček slov. narodnih pesmi in zaključno koračnico.

Zavedna mladina se je dostojno poklonila spominu Matije Gubca z obljubo, da mu ostane zvesta v izvajanju njegovih neumrljivih idej!

Št. Janž

Našim nasprotnikom nakljub se z vso silo razvija društvo s kmetijsko-vzgojnim programom, o katerem pravi »Domoljub«, da ni v njem mesta za »katoliškega fanta in dekleta«.

Zakaj dopisnik ne označi našega društva z njegovim praviim imenom, t. j. Društvo kmetijskih fantov in deklet, ki se ustanavlja in bo 7. marca tudi ustanovni občni zbor.

Poznamo dopisnika in bi mu na uho zašepetali, da naj s pridevkom »katoliški« manjšari na okrog, da mu ne bomo povedali nekaj, kar prav nič ne diši po »katoliškem«.

Mi zbiramo v našem društvu kmetijske fante in dekleta in njim bo namenjeno naše kulturno in prosvetno delo. Kdo je bolj »katoliški« in kdo manj o tem nismo poklicani spraševati, temveč vprašamo po poštenosti in značajnosti.

Tudi govor na posvečenem kraju je namigaval o protiverskem društvu. Tudi glede vere se ne bomo nič prepirali. Rečemo le, če bi prišel danes Kristus z bičem bi padalo po drugih in ne po naših plečih.

Da, da, kmeta se bojite! Zavednega in borbenega kmetijskega fanta, ki se ne bo pustil več od nikogar izrabljati in izkoriščati.

Na članskem sestanku, na katerem smo prebrali razne napade na mlado društvo, je bilo sklenjeno:

»S podvojeno silo se bomo oprijeli dela. Vidimo, da se nas boje, če smo organizirani, torej naprej brez besed. Sami smo sposobni društvo ustanoviti in voditi. Prepričani smo v našo končno zmago.

V bodrilo smo zapeli: Oj, le naprej, oj le naprej, dokler je kmetijskih fantov kej!

Samo kdor mnogo ve, lahko danes uspešno bojuje življenjski boj in tekmuje s svetom. Dober list te pouči o gospodarstvu, socialnih, političnih in kulturnih vprašanjih vsak teden sproti. Sebi torej koristiš, če naročuješ, pazljivo čitaš in točno plačuješ tak dober list, ki je za slovensko podeželje samo „kmetijski list“, edini nesebični boric za veljavo in pravice slovenske vasi.

Mlatič

Muzikant, organist in fajerberkar

Pri nas v Prlekiji živi muzikant in organist s kitajsko riževo boleznijo »beri-beric«, katerega mati narava na žalost srca sredi zemske oble ni obdarila za fajerberkarja in soldata vredno postavilo, pa se je kljub hibam le vpisal v četo in celo za pravega rednega člana, ševeda ne s kakim bahavim in puhlim namenom, da bi nosil svečano fajerberkarsko uniformo z rujavim pasom in ob strani lep pozlačen klavec — kajše. Upisal se je med nami povedano s skromno, a gorečo željo, da bi na občnem zboru glasoval »za ta novega fuhrerja«, pa tudi apetit je imel, da bi se v slučaju zmage prismojil k mizi velike požrtije, ki je bila na račun zmage že pripravljena.

Prleki moji, ali veste kaj je dočakal ta naš na novo pečen fajerberkar? z loparjem po r.! Kaj pa je doživel ta piškotar pri prvi fajerberkarski paradi, pa zaenkrat ne bom povedal, ker je za počt!

Lov za milijoni

»Nič ne pomaga, kdor zna, pa zna!« mi je dejal ondan Janez Vodopivec, ko je bil krenil za nekaj dni iz Fabecev po svetu.

»Kaj pa si spet dobrega pogruntal, Janez?« mu pravim. »Ali boš lovil milijone, ki so jih kmetijci zafučkali?«

»Kar molči in ne brusi po nepotrebnem jezika. Tole rajši preberi!«

In mi pomoli pod nos list, kjer sem čital: Privilegirana agrarna banka sklenila dajati kmetom dolžnikom potrebna pojasnila in navodila glede izvedbe likvidacije kmečkih dolgov. 60 uradnikov banke bo hodilo vsako nedeljo po eni banovini. Obiskali bodo vaše občine in dajali občinskemu delovodji potrebna pojasnila in navodila. Banka misli, da bo mogoče do 30. aprila na ta način obdelati vseh 9 banovin. Začetek bo 28. februarja, ko bo 60 uradnikov banke obiskalo donavsko banovino.

»Sakrabolt, Janez, tale je za modra! Ali si jo ti pogruntal, Janez?« mu pravim in bi ga že skoraj potrepljal po rami, Janez pa se široko zasmeje:

»No, kdo je pogruntal, je vseeno! Res pa je, da je tole čisto po moji pameti!«

»Dobro si se odrezal, Janez! Res je po tvoji — pameti, zato je pa tudi tako dolgo držalo, kolikor daleč seže tvoja pamet,« sem mu odvrnil, Janez Vodopivec iz Fabecev pa se je tako razburil, da mi je svečano zagrozil, da se bo napil, pa ne vede, ampak geruža, in potlej napisal strupen članek proti meni. Ko bo svojo grožnjo izpolnil, mu bom pa že še povedal, kar mu gre.

Tekma se nadaljuje

Zadnjič sem napisal v dobri veri, da s tem ne bom nikogar razžalil, tole:

»Katoliško tiskovno društvo, katerega član na podlagi pravil ne more postati razen dušnih pastirjev noben zemljan, kaj šele kmet, piše v zadnjem »Domoljubu«, ki je izključna last tega društva, z debelimi črkami pod naslovom »Domoljuba v vsako hišo« tudi to-le:

»Za danes rečemo le to, da smo lahko z uspehom tekme popolnoma zadovoljni in da so vse naše organizacije, katere so se zavedale velikega pomena našega tiska, naredile več kot svojo dolžnost.«

Vidite, kmetje, gospoda, ki izdaja mesto vas za vas »Domoljuba«, pravi, da je zadovoljna z uspehi vašega truda. Gospodje člani društva so gotovo zadovoljni tudi z izkupičkom, ki ste ga s težkim trudom in s krvavimi žulji skupaj znesli za časa tekmovalja. Nikjer pa niso gospodje lastniki zapisali v »Domoljuba«, če so zmazgani in obubožani kmetje v dobi, ko vse

kmetijsko gospodarstvo propada, s futrom, ki jim ga nudi »Domoljub«, zadovoljni in siti.«

Na to mojo ugotovitev je lopnil po meni »Domoljub« in pravi, da me je od zadaj zadel v sršenovo gnezdo.

Zdaj pa, ljudje božji, se tipljem in šlatam in najdem zadaj samo r... ne pa sršenovega gnezda. Kaj bi šele »Domoljub« storil, če bi mu pokadil po futru, ki sem si ga pri njem v žepe nabral, a ga moj tapcirani želodec do spomladi ne prebavi?!

Dopisi

Naše vinogradništvo

(»Debela bruna« in »trščice« — vzroki krize).

Podružnica vinarskega društva v Ptujju je imela na Svečnico svoj redni občni zbor. S tem v zvezi »Jutro« z dne 7. II. 1937 poroča, da je ormoško kletarsko društvo dobilo blizu milijona dinarjev državne podpore in pripominja, da zadnjar, ki je uvažala banaška vina, ne bi smela biti v prvi vrsti deležna tako visoke državne podpore.

Očividno je bil to malo prehud »poperc« za dotične gospode, zato odgovarja »Slovenec« št. 37, z dne 14. II. 1937, kjer mlo apelira na razsodnost treznih ljudi v ptujski zadrugi, rekoč, da ne vidijo in ne grajajo »debelega bruna« sedajncsti, pač pa se spotikajo ob »trščice« v preteklosti ormoškega kletarskega društva.

Mi kmetijski vinogradniki se za tako časopisno prerekanje ne bi zmenili, če pri tem v bistvu ne bi šlo za vprašanje uvažanja banaškega in drugega cenenejšega vina v naše vinorodne kraje in če ne bi smatrali vsak uvoz tujega vina k nam kot hud udarec in ponovno povečanje krize našega vinogradništva, ki prav radi tega danes tako rekoč le še životari.

Razlika v slovesu, kvaliteti in ceni naših vin napram banaškim in drugim južnim je nepremostljiva. Pri nas imamo zlahknejše trsje, v legah, ki se težko obdelujejo in prinašajo dosti manj, a neprimerno boljše vino, za katero bi morali tudi po vseh pravicah doseči pač višjo ceno. A temu žal ni tako. Kar na debelo se je začelo k nam uvažati banaško in drugo manjkvalitetno vino zlasti po ljudeh, od katerih bi se kaj takega najmanj smelo pričakovati, ker so namreč do svojega današnjega staleža prišli po žuljih okoliških vinogradnikov. Razumljivo je, da je tako početje zelo razburilo vse vinogradnike, kakor tudi poštene vinske trgovce iz vseh naših vinarskih centrov. To torej več niso »trščice«, kakor jih pisec priznava, ampak že prokleta debela »bruna«, gledana s stališča naših malih vinogradnikov, posebno, ker gre tu za navaden »kšelt« in trenutni uspeh malega kroga izvoljenih na škodo tisočev. Če bi se to manjvredno in ceneno vino pri nas le kot tako po nizki ceni sločilo, kakor se po nizki ceni kupi, še to ne bi bilo tako hudo, ker bi ga potem lahko pili tudi revnejši sloji, ki ga sedaj zaradi majhnih plače ne morejo piti. Saj bi v tem slučaju za svoje neprimerno boljše blago priznanega slovesa in dobre arome imeli še vedno potrošače. A temu, žal, ni tako, temveč se pripeljana vina pri nas malo zmešajo z našimi in ceneniimi hrvaškimi — dobijo pri nas domovinsko pravico — ter se prekrščena in sloveča vina kakor ljutomerčan, jerezalečan, pekrčan, haložan itd. naprej prodajajo v splošno škodo teh svetovno znanih pristnih vin, ki prav zaradi tega izgublajo zadnji čas na slovesu in ceni. Razlika med nabavno in prodajno ceno gori omenjenega vina je ševeda tolikšna, da se žepi teh »dobrotnikov« pošteno bašejo. To je njih »človekoljubni« namen.

Zato upravičeno smatramo tako početje kot zločin nad našim vinogradništvom. In temu početju mora biti kmalu konec! Naš slovenski vinogradnik se ne sme vtopiti v morju banaškega, k nam uvoženega vina. Pozivamo merodajne činitelje, da zadevo nujno pomagajo urediti, dokler

je še čas, predno naše vinogradništvo ne propade. Kaj nam pomagajo največje kleti, grajene z državno podporo, če se s tem le podpira uvoz banaškega in drugega južnega vina in se tako na dva načina prazni naš žep in tira kmeta v obup!

Vsi naši pošteni vinogradniki, Vinarsko društvo, zadruge in pošteni vinski trgovci naj budno pazijo, da se prepreči k nam uvoz tujega, posebno banaškega vina, ker nočemo, da bi naše tisočletno vinogradništvo samo radi trenutnega dobička nekkih ljudi zgubilo svoje spoštovanje in s tem svojo eksistenco.

Najsi so to »trščice« ali »debela bruna«, naše slovensko vinogradništvo se mora tega očistiti, ker tu gre za življenjski obstoj na tisoče gospodarjev, viničarjev in drugih delavcev! — žič.

Še nekaj o kmetijski krizi

G. urednik! V »Kmetiskem listu« ste pojasnili dolžnikom kmetijskih zadrug, kako naj se ravnajo po uredbi o zaščiti, da ne bodo imeli škode. O dolžnikih se veliko govori in piše, kar se pa tiče upnikov, se živ krst ne zmeni zanje.

Mnogi od teh so si naprtili v zadnjih 3 letih dolga, katerega po tej uredbi pri sedanjem kmetiskem stanju ne bodo prenesli.

Marsikateri nesrečnež je bil primoran iskati posojila pri raznih oderuhih in meščanskih denarnih zavodih.

Upnikove je požar uničil vsa poslopja, seno, slamo, vozove in drugo; zavarovalnina 20 tisoč dinarjev mu niti polovico škode ni pokrila. Da bi si spravil svoj dom na prejšnji stan, je bil primoran iskati posojila, kjer ga je dobiti mogel itd.

Gorje, kjer je v hiši bolezen, razpadle strehe, vsled suše razrušeni vozovi, izrabljeni plugi in drugo orodje! Tudi to mora pasti v oderuške roke, ali pa pustiti vse v propast.

Taki nesrečneži ne bodo mogli odplačevati dolga z velikimi obrestmi, ker bodo dobivali po uredbi 20 let svoj denar iz hranilnice. Da bi si s pridnim delom in varčnostjo kaj pridobili, je malo upanja, ker meščanske protikmetске organizacije potiskajo cene vedno navzdol. Če je jajce danes dinar, je drugi dan pol dinarja. Poleg tega meščanski kapitalisti in drugi mogočnejši pritiskajo kmeta z mitnino, ki se je v zadnjih letih silno povišala.

Ozrmo se in poglejmo hišo, ki je obdarovana z veliko družino. Leta je garala, 20 do 30 let, z žuljavimi rokami od zore do mraka, da bi si več pridobila in takrat, ko narava zahteva, da se razkropi, pride do samostojnosti in življenja.

Denar, ki so si ga s krvavimi žulji prislužili, jim je v hranilnici zamrznil. Zdaj gledajo s solzami v očeh obupani v temno bodočnost.

Ali ne kličejo solze takih nesrečnih bitij poklicanim faktorjem, da v tem nekaj store? Ali naj se takim nesrečnežem plačuje po sedanji uredbi njihov zaslužek 20 let? Ali ni to v nebo vpijoč greh?

Poklicani faktorji naj bi uredili, da se takim nesrečnežem pomaga! Naj se jim njihove prihranke izplača, če ne v denarju, pa s polnovrednimi papirji!

Ižanski kmet.

Domači dogodki

× **Za zimsko pomoč** je daroval kralj Peter ponovno znesek 10 tisoč dinarjev.

× **Novo bolnico v Murski Soboti** prično graditi — po izjavi bana dr. Natlačena v primeroma kratkem času. Namenjen je za to znesek 7 milijonov dinarjev. Za zdaj pa bodo delali še predpriprave. Treba je preskrbeli zemljišče, izdelati načrte itd., potlej bodo šele začeli zidati. Čeprav ne moremo reči, kdaj, je vendar jasno, da bi bilo z novo bolnico precej olajšano pereče vprašanje naših bolnic.

× **Francoski poštni minister** je prispel v Jugoslavijo. V Boki Kotorski se bo udeležil svečane otvoritve kabla med našo državo in Francijo.

× **Dvodnevni tečaj za sajenje, oskrbo, pomlajanje, precepljanje in gnojenje sadnega drevja** se vrši v petek in soboto, dne 5. in 6. marca t. l. na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Tečaj je brezplačen, teoretičen in praktičen ter traja vsak dan od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

× **Enodnevni tečaj o trsnih rezih v vinogradu** se bo vršil na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru dne 1. marca t. l. Tečaj je brezplačen, teoretičen in praktičen ter bo trajal od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

× **Sladkorja smo letos pridelali** v naši državi 86 milijonov 624 tisoč 427 kg. Poraba sladkorja pa je pri nas razmeroma majhna in odpade letno komaj 66 kg na prebivalca. Vzrok je pač pretirano visoka cena za sladkor, zato pač siromašno prebivalstvo išče nadomestkov, kakor ve in zna.

× **Prostovoljno je šel v smrt** posestnikov sin Ivan Noč iz Bresernice pri Mariboru. Splezal je po železnem nosilnem slebru, na katerem je električna napeljava visoke napetosti. Malo pred vrhom pa mu je spodrsnilo in torej ni dosegel cilja. Hotel se je namreč usmrtili z električnim tokom. Kljub temu je dosegel svoj namen. Pri padcu si je razbil lobanjo in obležal mrtev.

× **Med delom je dohitela smrt** Hinka Cigliča, ki je bil zaposlen pri kopanju vodnjaka za tekstilno tovarno Sirc na Gaštelju pri Kranju. Med delom je omahnil v vodnjak, ki je bil izkopan že 40 m globoko. Sicer so ga kmalu izvlekli iz globine, vendar je že čez dve uri po nesreči umrl. Pokojni zapušča ženo in devedetero otrok.

× **Prekmurje dobi zvezo z ostalo Slovenijo** z novim mostom, ki ga bodo letos začeli graditi pri Petanjcih. Letos je za to v banovinskem proračunu določen znesek 700 tisoč dinarjev.

× **Državno cesto Maribor—Št. Ilj** bodo pričeli v kratkem graditi tudi v drugem delu, ker je v ministruvstvu načrt že odobren in bo v kratkem otvorjen dotični kredit.

× **Potopila se je** v bližini Visa velika tovarna jadrnica »Sv. Nikola«. Nesrečo je povzročil silen vihar, posadko pa so vsi rešili.

× **Zaradi poneverbe** je obsodilo sodišče ravnatelja Pirotske zadruge na 4 in pol leta zapora. Več drugih članov uprave je bilo z njim vred obsojenih na zaporne kazni od 4 mesecev do enega leta.

× **Stekel volk** je napadel kmete v vasi Vagani pri Banjaluki. Kmet, katerega je volk napadel, se je branil zveri s sekiro. Zlomil pa se mu je držaj in se je moral lotiti mož stakle zverine končno z golimi rokami. Slednjič so prihiteli vaščani na pomoč in ubili volka, ogrizene kmete pa je zdravstvena oblast poslala v Higijenski zavod v Banjaluko.

× **Cigani so morali plesati** po žerjavici v neki vasi blizu Zagreba. Kmetje so jih namreč tako obsodili radi številnih tatvin, ki so jih izvršili cigani v tem kraju in okolici. Seveda so se cigani strahovito opekli in so jih morali prepeljati v bolnico. Oblast je o tej ostri sodbi uvedla preiskavo. Dogodek, čeprav sam po sebi žalosten, je vendar značilen.

× **Mater in hčer** je umoril v Čurilah, mali vinogradniški vasi v okolici Mefflike, neznan ropar. Tat se je splazil v hišo, po domače pri Lončaričkah, in razsekal glavo 83letni starki Brani Kočevarjevi in njeni 60 letni hčeri Mariji Vraničarjevi. Ženski sta pred neznanecem branili svoje borno imetje in sta morali to plačati z življenjem. Morilec je vse razmetal in končno pobegnil in izginil.

× **Bratomor**. V Broganskem selu je ljudi razburil strašen zločin. Anton Godec je pregovarjal brata Andreja, da bi skupaj napadla župana Žerliča. Andrej ni hotel o tem nič slišati in je bratu celo zagrozil, da ga bo ovadil orožnikom. Anton se je nato v kuhinji prepiral še s sestro Pavlo, da je ta začela jokati. Andrej je prihitel sestri na pomoč in v razburjenosti dvakrat udaril brata s sekiro po glavi. Anton je poškodbam podlegel, Andrej pa je bil obsojen na roldruge leto strogega zapora.

× **Na madridski fronti** je padel Slovenec Zunkovič iz Maribora. Ubila ga je marokanska ročna bomba.

× **S strihninom na volkove**. V okolici Užice je zapadel te dni visok sneg. S planin so se približali volkovi in napravili kmetom veliko škode. V vasi Šarganu so raztrgali volkovi 30 ovac. Kmetje so organizirali pogone za volkove, toda niso jim mogli do živega. Tamošnji gozdar je potresel poginjenega konja s strihninom in ga zavlekel v gozd. Drugi dan je našel pet zastrupljenih volkov.

× **Vlomilec so obiskali župnišče** v Zg. Besnici pod Sv. Joštom. Vlomilec je pristavil lestev in pobral iz omare v pisarni kakih 9000 dinarjev in več važnih listin. Denar je bil deloma župnikova, deloma cerkvena last. Vlomilec je brez sledu izginil. Bržkone jo je ubral proti Kranju.

× **Zopet je gorelo** v Sp. Goricah pri Račah pri posestniku Francu Roberju. Ogenj je povzročil 20 tisoč dinarjev škode, pri gašenju pa se je tudi nevarno opeknel posestnik sam.

× **Smrtina nesreča**. Šest fantov iz Slovenje vasi se je 9. decembra s čolnom peljalo čez Dravo v Orešje. Od tam so odšli k nekemu posestniku v Krčevini, občina Vurberg. Precej dobre volje so se okoli pol 18. spet vračali proti Slovenji vasi. Drava, ki je bila takrat precej visoka, je treščila čoln ob neki stor. Pri sunku je pet fantov padlo v Dravo, a Mahorič Alojz je ostal v čolnu. Čoln brez vodstva so valovi nesli s seboj in ga zagnali v neko skalo, da se je prevrnil. Pri tem je Mahoriča vrglo na skalo, kar dokazuje huda rana na glavi. Verjetno je, da se je Mahorič onesvestil in nato utonil. Vsi drugi fantje so si s plavanjem rešili življenje.

× **Neznanka je utonila v Dravi** blizu Nove vasi v občini Sv. Marko. Ženska je hodila nekaj časa po vasi. Pravila je, da je doma s Turškega vrha. Bila je slabo oblečena in je napravila utis duševno bolnega človeka. Ko je skočila v reko, se ji je s čolnom peljal na pomoč Jožef Kostanjevec, a je ni mogel več rešiti. Neznanka je bila stara okrog 30 let.

Ko prečitete Kmetški list, dajte ga lepo v žep in pokažite ga sosedu. Opozorite ga na važnejše članke, ki so pisani v duhu kmetškega pokreta. Ne bo vam treba tega ponoviti trikrat, pa boste imeli pridobljenega novega naročnika za prihodnje leto.

Ne samo čaj. . . .

„Naš čaj“

je najboljša domača zeliščna krepilna pijača.

NAS ČAJ
dobite v špec. trgovinah

KMETIJSKA DRUŽBA V LJUBLJANI

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA ULICA 23
TELEFON Štev. 25-22

Jz tujine

■ **Izdatna pomoč.** Za nezaposlene in žrtve zadnjih poplav je ameriški kongres (narodna skupščina) izglasoval podporo 950 milijonov dolarjev, število, ki je za naše razmere skoraj pravljeno.

■ **Ležišča platine,** kovine, ki je dragocenejša od zlata, so našli na otoku Sumatri. V kratkem bo ustanovljena delniška družba za izkoriščanje te dragocene rude.

■ **Iz Poljske** se je izselilo od kraja svetovne vojne 400.000 židov.

■ **Čez 18 milijonov dolarjev** prostovoljnih darov so zbrali Američani za poplavlence iz doline reke Mississippi. Parlament je naklonil za poplavlence 1 milijon dolarjev.

■ **Čudna zakonca** sta cigan Berger in njegova žena, ki oba prebivata v Avstriji in se po ciganski šegi klatita iz kraja v kraj. Rodilo se jima je doslej 12 otrok. Od teh je 11 mrtvih, a le eden živi. Pri zadnjem otroku so ugotovili znake nasilne smrti, ki sta jo povzročila roditelja sama. Zato so oblasti zasumile, da je ciganska dvojica tudi ostalih 10 otrok sama spravila s sveta. Sum je toliko bolj utemeljen, ker edini Bergerjev potomec, ki še živi, ni odrasel pri starših, ampak pri starem očetu. Oblasti so torej odredile izkop in pregled vseh desetih Bergerjevih otroških mrličev. Ukaz bo pa precej težko izvedljiv, ker so grobovi Bergerjevih otrok raztreseni po vsej Avstriji.

■ **Mešne konzerve,** ki se same grejejo, je pričela izdelovati neka kalifornijska tovarna. Konzerva se nahaja v dveh pločevinah. V eni je voda, v drugi pa neugašeno apno. Če se hoče konzervo porabiti, se jo mora preluknjati, tako da steče voda med neugašeno apno, ki prične segrevati konzervo.

■ **Ameriški učenjak** dr. Hrdlička trdi, da raste človek do 40. leta. Do tega spoznanja je prišel po dolgoletnem študiju in opazovanju.

■ **Strahovit požar** je uničil mandžursko gledališče, pri čemer je našlo smrt več sto gledalcev.

■ **Ruski pilot Farih** je sredi tega meseca odletel iz Moskve v severne ledene pokrajine.

■ **Šola za neveste.** Na Saškem so osnovali šolo za neveste. Nacionalno socialistična stranka namerava slične šole osnovati po vsej Nemčiji. V teh šolah se bodo mlade neveste pripravljale za dobre žene in matere nemških narodnih socialistov.

■ **Nesreča v rudniku.** V nekem avstralskem rudniku je zasulo trinajst rudarjev. Rešiti niso mogli nobenega.

■ **Po večmesečni noči — zora.** Ruske postojanke za opazovanje vremena v severnih ledenih krajih javljajo, da se je pričelo po večmesečni temi svitati. Na obzorju se je pokazalo sonce.

■ **V Kruševcu** je sodišče obsodilo na do smrtne ječe Mihajla Vukojičiča zaradi soudeležbe pri uboju nar. posl. Milinčiča. Oproščena pa sta bila vsake krivde in kazni soobtoženca Gvozden Radenković in Dragotin Denič. Radenkovičev brat pride v narodno skupščino mesto umorjenega Milinčiča.

Letalec zgorel v pričo matere

Mladi Avstrellec Norman Keith Field v Melbournu se je izučil v letalstvu ter je oni dan prvič smel sam leteti. Odletel je iz Melbournu ter je letel naravnost nad svoje rojstno mesto Glen Waverly, nad katerim je delal več posrečenih vjlug. Nato se je spustil precej nizko ter je letal nad svojo rojstno hišo. Njegova mati je stala pri oknu ter gledala. Sin ji je iz letala pomahal v pozdrav, nakar je zopet pokazal nekaj svojih letalskih umetnij. Nato se je zopet začel dvigati ter hotel odleteti. Toda revež se je premalo dvignil in je tako silno zadel v tovarniški dimnik, da je letalo odletelo nazaj ter vse razdrobljeno padlo na zemljo in obležalo na vrtu očetove hiše. V tistem hipu se je letalo vnelo. Mati, ki je v letalcu spoznala svojega sina, je planila na vrt pomagat. Letalec je bil še živ ter je kar tulil od bolečin, ker je gorel pri živem telesu. Mati je z vso silo hotela pomagati nesrečnemu sinu, a ni mogla, ker ji je branilo goreče tramovje. Priti so morali gasilci, ki so naglo odstranili vse ovire, toda letalca so izvlekli že mrtvega. Tudi mati se je hudo ožgala.

Sejmi

28. februarja: v Sv. Barbari v Halozah.

1. marca: v Planini, Sl. Konjicah, Trbovljah, Motniku, Kranju, Novem mestu, Marenbergu, Uncu, Krki, Novi vasi, Murski Soboti.

2. marca: v Kamniku, Ormožu, Ptuj, Dol. Lendavi.

3. marca: v Zabukovju nad Sevnico, Žireh, Ljubljani, Vranskem, Lembergu, Ptuj, Vitanju, Brežicah, Hrastniku, Dolu, Mariboru, Trbovljah, Celju, Koprivni, Velikem dolu, Oplotnici.

4. marca: v Črnomlju, Vrhniki, Mokronogov, Petrovcah, Turnišču.

5. marca: v Mariboru, Ptuj.

6. marca: v Domžalah, Kamniku, Ljubljani, Škofji Loki, Trzinu, Sv. Petru pod sv. gor., Križeveh.

Važnejša radio predavanja

od 28. februarja do 6. marca 1937.

Nedelja, 28. februarja: 9.45: Verski govor: Pilat in dvom (g. Fr. S. Finžgar) — 16.00: Zavarovanje proti toči (g. Ivan Martelanc) — 17.00: Kmetijska ura: Kmečki gospodarski pomenki.

Ponedeljek, 1. marca: 18.00: Zdravniška ura (g. dr. Anton Breclij).

Torek, 2. marca: 18.40: Medsebojnost telesa, duše in duha (g. prof. Etbin Boje).

Sreda, 3. marca: 18.40: Naše reke (g. dr. Valter Bohinec).

Petek, 5. marca: 18.00: Ženska ura: Kaj usposablja ženo za karitativno delo (gdc. Anica Lebarjeva).

Sobota, 6. marca: 20.00: O zunanji politiki (g. dr. Alojzij Kuhar).

Vrednost denarja

1 ameriški dolar	Din 43'37
1 nemška marka	Din 17'56
1 avstrijski šiling	Din 8'38
1 švicarski frank	Din 10'—
1 angleški funt	Din 213'50
1 francoski frank	Din 2'02
1 češkoslovaška krona	Din 1'52
1 italijanska lira	Din 2'29

VABILO

na

VII. redni občni zbor

Kmetijske okrajne zadruga v Kranju, ki se bo vršil v ponedeljek dne 1. marca 1937 ob 10 uri dopoldne v dvorani Ljudskega doma v Kranju.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za l. 1936
3. Čitanje revizijskega poročila.
4. Volitve načelstva.
5. Volitve nadzorstva.
6. Sprememba pravil.
7. Slučajnosti.

Kmetijska okrajna zadruga v Kranju.

Predsednik: Lovro Novak s. r. Tajnik: Ivan Zupan s. r.

»**EKONOM**« osrednja gospodarska zadruga v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7. Nudi po najnižjih cenah vse vrste deželnih pridelkov, najfinejšo domačo in banaško moko, koruzo, krmila, špecerijsko blago itd.

VELIKA ZALOGA

vseh vrst umetnih gnojil, modre galice, trboveljskega in splitskega portland cementa ter vseh vrst zidne opeke kakor tudi krovcev tovarn »ILOVAC«, Karlovac, »Bohne«, Vel. Kikinda, in Jelovšek, Vrhnika.

Kmetski hranilni in posojilni dom

reg. zadr. z neomejeno zavezo **v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 1**

Telefon št. 28-47 Rač. pošt. hran. št. 14.257 Brzjavi: Kmetskidom

Račun pri Narodni banki

Eskontuje menice

Daje kratko-
ročna posojila

Izvršuje
ostale denarne posle

Zaupajte denar domačemu zavodu!

NOVE VLOGE
vsak čas razpoložljive obrestuje
po 4%
vloge proti odpovedi — 5%
Za vse vloge nudi popolno varnost
Otvorja tekoče račune